

Zoetermeerse oeverwaluwand ingestort

De in de jaren 1990-1991 gebouwde oeverwaluwand in het Westerpark te Zoetermeer is niet door Oeverwaluwen in gebruik genomen en blijkt einde 1993 te zijn ingestort.

Vermoedelijk is de grond door regen gaan verschuiven. Men zal proberen de wand weer op te bouwen zodat deze alsnog voor driehonderd paren een nestingang kan bieden.

De oeverwaluwand werd op 10 april 1991 geopend door leden van Vogelwerkgroep Zoetermeer en de gemeente Zoetermeer (zie ook Het Vogeljaar 39 (2): 86).

Oeverwaluwand bij de Nedereindse Plas (voorheen de Put van Weber)

Op 7 mei 1994 was een feestelijke dag voor de Vogelwacht Utrecht, afdeling Nieuwegein/IJsselstein toen op de grens van IJsselstein en Nieuwegein een kunstmatige oeverwaluwand aan de Put van Weber officieel werd geopend. De oeverwaluwand is 25 meter lang en twee meter hoog met daarin ongeveer 105 nestgaten. Hij bestaat uit een betonnen muur voor een steile zandwal. De kosten bedroegen f 40.000,- die op particulier initiatief van enkele leden van de Vogelwacht Utrecht werd bijeengebracht.

Bij de opening op het Milieu Educatie Centrum in Nieuwegein was een kleine fototentoonstelling ingericht met foto's van de Oeverwaluw en van de voortgang van de bouw van de wand. Als pronkstuk was er een prachtige maquette.

In het oorspronkelijke plan was sprake van een observatiehut. Na overleg met recreatieschappen werd besloten hier een 'kijkmuur' van te maken. Van hieruit heeft men op verscheidene hoogten een prachtig uitzicht op de broedkolonie. Op de kijkmuur is een bord bevestigd met alle informatie over de Oeverwaluw en de aangelegde kunstmatige wand. De wand is door een

hekwerk afgesloten en aan de waterkant verhinderen drijflijnen met boeien de toegang.

Bron: 'De Domporen' 28 (2): 15 (Ad Sprang) en 'De Kruisbek' 37 (3): 38-39 (Els Geelen).

Den Helder heeft kunstmatige oeverwaluwand

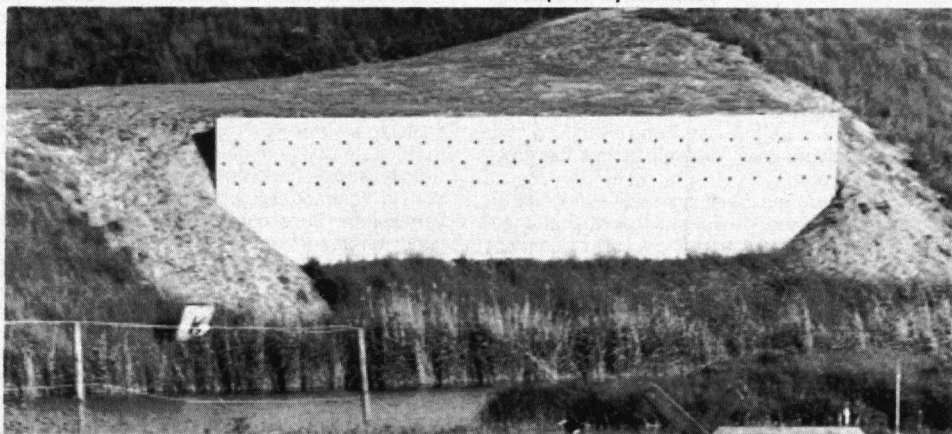
Vogelwerkgroep Den Helder en Omstreken heeft een kunstmatige oeverwaluwand geplaatst in de gemeente Den Helder. Deze wand bestaat uit vier elementen en biedt plaats aan 72 nestgelegenheden. De muur ligt op het Defensierrein en staat in de beschermingswal van Fort Erfprins, gelegen ten noorden van de Huisduinerpolder.

Financiële steun is verkregen van de gemeente Den Helder, NMP-plus en de Stichting Rataplan, terwijl materiële steun kwam van Defensie. Aangezien de lokatie op de monumentenlijst staat, is voor elke verandering toestemming nodig van zowel de gemeente als Monumentenzorg en Defensie. Na diverse overleggronden met zowel Defensie als ambtenaren van de gemeente Den Helder, waarbij de noodzaak moest worden onderbouwd van de kwetsbaarheid van de soort, is na twee jaar toestemming verleend voor de bouw. Plaatsing vond plaats half mei 1994.

Hoewel de lokatie niet vrij toegankelijk is, heeft men vanaf de openbare weg (schapendijkje) een goed overzicht, de afstand is ±200 meter. Begin volgend jaar wordt er een informatiebord met zitgelegenheid geplaatst.

De laatste broedgevallen voor Den Helder stammen uit de jaren zeventig in natuurlijke afgravingen op de Nieuwe Haven. Dit toch wel unieke project voor de Kop van Noord-Holland kwam mede tot stand door de enthousiaste medewerking van Dienst Gebouwen en Terreinen van de Koninklijke Marine. De wand ligt midden in de voorjaarstrekroute.

De kunstmatige oeverwaluwand ten noorden van de Huisduinerpolder bij Den Helder.

Roeken en Blauwe Reigers in het Engelse Werk

De roekenkolonie in het Engelse Werk bij Zwolle heeft een stormachtig verleden. Leen de Kleine noteerde jaarlijks het aantal nesten van Roek en Blauwe Reiger in dit gebied. In 1994 werden er 311 roekennesten geteld, waarvan er 227 op en 23 nesten net buiten het eiland zijn geteld. Nabij het verzorgingshuis De Venus bevonden zich 49 nesten en bij de hoofdingang Ruiterslaan zestien nesten.

Opvallend is dat er bij de Roek een groeistop is vastgesteld. Mogelijk heeft de kolonie zich gestabiliseerd. In 1983 vestigden de Roeken zich daar met drie nesten.

Het aantal nesten van de Blauwe Reiger neemt er langzaam toe. In 1985 werd daar voor het eerst één broedgeval van de Blauwe Reiger vastgesteld. In 1994 werden er zestien nesten geteld.

Leen de Kleine (1994): De roekenkolonie in het Engelse Werk. Zwols Natuurtijdschrift 1 (4): 94-96.

Loonse en Drunense Duinen is nationaal park in oprichting

Staatssecretaris Gabor heeft op 16 juni 1994 het overlegorgaan geïnstalleerd waarmee de Loonse en Drunense Duinen 'nationaal park in oprichting' zijn geworden. Voorzitter van het overlegorgaan is P.M.J. van den Baar, burgemeester van de gemeente Goirle. Verder hebben in het overlegorgaan zitting vertegenwoordigers van de gemeenten Drunen, Helvoirt, Loon op Zand, Udenhout en Waalwijk, van de provincie Noord-Brabant, het samenwerkingsverband Midden-Brabant, van de betrokken waterschappen en een vertegenwoordiger van Natuurmonumenten en Het Brabants Landschap.

Het Nationaal Park i.o. De Loonse en Drunense Duinen heeft een omvang van 3.400 ha. Daarvan is circa 2.250 ha in eigendom en beheer van Natuurmonumenten, circa 400 ha van het Brabants Landschap. De rest is particulier eigendom (750 ha) van gemeenten en het ministerie van Defensie.

Het landschap is opgebouwd uit oude en jonge dekzanden die hier in de midden- en eindperiodes van de IJstijd zijn afgezet. Het park bestaat uit stuifzanden, droge en vochtige heidevelden en met bos begroeide wallen en heuvels. Het bestaat verder uit het Landgoed Plantloon, bos en landbouwgronden. Het stuifzand is het grootste van Europa.

Het overlegorgaan heeft als taak een gemeenschappelijk beheer- en inrichtingsplan op te stellen. Zo'n beheer- en inrichtingsplan is nodig omdat er sprake is van meer dan één eigenaar/beheerder, elk met een eigen beheerplan. In het beheer- en inrichtingsplan worden de belangen van de gemeenten en de provincie zo veel mogelijk met elkaar in overeenstemming gebracht.

Als het plan klaar is en wordt goedgekeurd door de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, kan deze de Loonse en Drunense Duinen

de definitieve status van nationaal park verlenen.

Een nationaal park is een aaneengesloten terrein van ten minste 1.000 ha, bestaande uit natuurterreinen, met een bijzondere wetenschappelijke gesteldheid en plante- en dierenleven. Er liggen (bina) geen cultuurgronden in een nationaal park.

De belangrijkste doelen van een nationaal park zijn:

- * natuurbehoud en natuurontwikkeling
- * natuur- en milieu-educatie en voorlichting
- * natuurgerichte recreatie
- * en (wetenschappelijk) onderzoek.

Vereenzaamd Laaglandkorhoen in de Loonse en Drunense Duinen

Vanaf december 1991 bezoek ik nagenoeg dagelijks de west- en zuidzijde van de Loonse en Drunense Duinen. In het gebied bevindt of bevond (?) zich nog een kleine populatie van het Laaglandkorhoen.

Tot en met 1993 werden het hele jaar door steeds twee tot drie hanen waargenomen. Tot juni 1994 ging het nog slechts om één exemplaar. Hennen zijn er nooit gezien. Baltende hanen bevestigden dit beeld, in 1993 maximaal twee exemplaren en in 1994 maximaal één exemplaar.

Het meest recente gegeven van vóór die periode komt uit 1989, toen er nog vier hanen werden gezien (Braam 1990).

Op 1 maart 1994 leek het of dit ene Korhoen zich al baltend richtte op twee nabije Zwarte Kraaien. Een kwestie van behelpen of symboliek voor een onzekere toekomst. Mogelijk probeerde het Korhoen de aandacht te trekken met de kraaiën-mars.

■ Teus Slagboom, Schrijverstraat 14, 5175 SJ Loon op Zand, 04166 - 3898.

Braam, A. (1990): Korhoenders in Midden-Brabant: van braadkip tot toetssteen. In F. Post, A. Braam & R. Buskens 'Vogels in Midden-Brabant'. Werkgroep voor Vogel- en Natuurbescherming Midden-Brabant.

Actie voor behoud Gierzwaluw stadscentrum Wageningen

Het stadscentrum van Wageningen fungeert als vanouds als belangrijke broedbiotoop voor een kolonie van circa driehonderd paren Gierzwaluwen.

Aangezien Gierzwaluwen zeer trouw zijn aan bestaande broedterritoria, zijn ten gevolge van kaalslag en grondige restauratie in het stadscentrum, maar ook door nieuwbouw, de laatste jaren welhaast ongemerkt een aanzienlijk aantal traditionele nestmogelijkheden in het stadscentrum verdwenen. Deze constatering was voor enkele vogelliefhebbers aanleiding de gemeente te verzoeken om geld beschikbaar te stellen voor de aankoop van 25 nestkasten. Inmiddels hadden enkele eigenaren toestemming verleend tot plaatsing van nestkasten aan hun panden. Deze panden zijn met zorg gekozen vooral voor wat betreft de ligging in de nabijheid van bestaande broedkolonies en van de recent verdwenen broedplaatsen. De gemeente stelde het benodig-

de bedrag voor de aanschaf van de nestkasten beschikbaar en de plaatselijke brandweer was bereid hulp te bieden bij de bevestiging van de kasten. De kasten zijn omstreeks 1 mei 1994, dus vóór de aankomst van de Gierzwaluwen uit hun winterkwartier, in groepjes van vier op de meest geschikte lokaties onder brede daklijsten met een ruime aanvliegroute geplaatst.

Uiteraard is deze actie gevoerd na oriëntatie omtrent ervaringen elders en met kennisneming van de discussies omtrent het al of niet slagen van dergelijke projecten. Een belangrijke steun in de rug was echter dat elders in Wageningen een kolonie Gierzwaluwen reeds een aantal jaren wel van nestkasten gebruik maakt. Deze nestkasten zijn geplaatst in de nabijheid van destijds, na renovatie van woningen, verdwenen broedgelegenheden.

Kortom, een pragmatische opstelling onder het motto 'nooit geschoten misgeschoten', gaf de doorslag om tot het creëren van deze nieuwe alternatieve broedgelegenheden over te gaan. De naaste toekomst zal uitwijzen of met deze actie het beoogde doel is bereikt hetgeen een impuls biedt voor verdere maatregelen.

■ H.G. Helmers, Tarhorst 38, 6708 JA Wageningen, 08370 - 15 430.

Vogels van het Lonnekermeer 1992

In 1971 is de Vogelwerkgroep van het NIVON, afdeling Hengelo begonnen met een inventarisatie van het Lonnekermeer bij Hengelo (O). De resultaten van deze inventarisatie zijn in 1974 verschenen in een boekje 'Het Lonnekermeer - zoals het is... en zoals het moet blijven!' In 1992 werd opnieuw een inventarisatie van de vogelbevolking op en rondom het Lonnekermeer gehouden. De resultaten zijn in een rapport weergegeven. Het totale gebied bevat circa tachtig hectare. In 1992 werden in totaal 101 vogelsoorten waargenomen waarvan 62 soorten als broedvogel werden vastgesteld.

Als broedvogel werden onder meer vastgesteld Fuut (6), Wintertaling (1), Slobeend (1), Kuifeend (2), Boomvalk (1), Waterral (1), Zwarte Specht (1), Kleine Bonte Specht (1), Zwarte Roodstaart (1), Gekraagde Roodstaart (1), Grote Lijster (5), Bosrietzanger (2), Kleine Karekiet (24), Grasmus (5), Fluiter (4), Goudhaantje (10), Bonte Vliegenvanger (17), Boomklever (11), Wielewaal (1). Als niet-broedvogel werden onder meer waargenomen Roodhalsfuut, Geoorde Fuut, Roerdomp, Visarend, IJsvogel en Groene Specht.

Tevens is in dit rapport een hoofdstuk gewijd aan 25 jaar nestkastonderzoek op het Lonnekermeer. Bovendien wordt informatie over de flora gegeven en wordt aandacht besteed aan waargenomen zoogdieren en andere wetenswaardigheden.

Harry de Jong: De Vogels van het Lonnekermeer 1992. Verslag van de inventarisatie van de vogels van het Lonnekermeer in 1992. 107 bladzijden, 15 tabellen, vele grafieken per soort (1994). Uitgave van het NIVON, Hengelo. Prijs f 6,-. Verkrijgbaar door overmaking van f 11,- (inclusief verzendkosten) op gironummer 1 430 709 ten name van K.H. de Jong, Abelenstraat 2 a, 7556 DT Hengelo, onder vermelding van 'rapport Lonnekermeer', of af te halen.

Westzaan wil kunstmoeras

De Landinrichtingscommissie Westzaan heeft 4 mei 1994 een plan gepresenteerd om een moeras aan te leggen in een 1230 hectare groot landbouwgebied in Westzaan.

Het zou het eerste kunstmatige moeras in Nederland zijn. Op een studiedag in Westzaan bogen 180 belangstellenden van provincie, gemeenten, waterschappen en natuur- en milieugroepen zich over het plan.

Het betrokken gebied is volgens de commissie in verval geraakt. De landbouw heeft er weinig toekomst en de sloten zijn ernstig verontreinigd met zware metalen. *'Als je niet ingrijpt neemt de vervuiling steeds verder toe, omdat ook de weilanden onder vervuild water komen te staan,'* aldus woordvoerder ir. R. de Vries.

Zijn medeleden willen als alternatief schoner water aanvoeren uit het Noordzeekanaal. Een brakwatermoeras met riet en vaargeulen zal het gebied een zinvolle bestemming geven, betoogde de commissie.

Bron: ANP.

Zorgwekkende afname van gruttostand

Het gruttobestand in Nederland lijkt ernstig terug te lopen. Dat is de voorlopige conclusie van een eind mei 1994 gehouden telling van weidevogels in veenweidegebieden rond Zaanstad.

Volgens N. Groen van de Stichting Dondervogel moet de overheid meer beschermde gebieden aanwijzen en meer geld uittrekken voor het beheer daarvan. Dondervogel heeft onder leiding van de bioloog Groen met dertig vrijwilligers de gruttostand in Waterland-Oost, een deel van de Zaanstreek, Marken en een deel van het Oostzanderveld geïnventariseerd. De telling wijst uit dat het aantal jonge vogels in het gebied daalt en te laag is om de populatie op peil te houden.

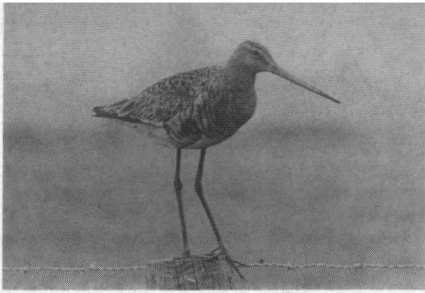
Circa tachtig procent van de Westeuropese Grutto's broedt in Nederland, waarbij de regio rond Zaanstad tot de drukst bevolkte gebieden behoort.

Volgens Groen kijken de Grutto's uit naar beschermde broedgebieden en naar weilanden waar boeren laat in het jaar maaien. *'Een kunstmatig aangelegd moeras bij Westzaan, zoals onlangs is geopperd, is relatief goedkoop maar funest voor weidevogels als de Grutto. Die hebben een weidse vlakte nodig.'*

Bron: Gooi- en Eemlander (ANP), 3 juni 1994.

Goed jaar voor de gruttokuikens

Door de actiegroep Grutto is de balans opgemaakt van het broedseizoen 1994 voor de Grutto. In enkele tientallen gebieden in Friesland, Noord-Holland en Zuid-Holland is door evenzoveel vogeltellers geïnventariseerd hoeveel Grutto's er broedden en hoeveel jongen er eind mei en begin juni grootkwamen. Het gaat daarbij om z'n 1500 à 2000 broedparen. Per broedpaar bleek gemiddeld 0,7 jong groot te worden met een variatie (per gebied) van 0,3 tot 1,2. Dat is een relatief gunstig resultaat. Het is niet bekend echter of deze aanwas voldoende is om de stand op peil te houden. Dat hangt af van de mate van

Grutto, in middelpunt van belangstelling.
Foto: Fred Hess.

sterfte onder de volwassen vogels en daar bestaan alleen schattingen over. Dat zijn de belangrijkste conclusies van de Actiegroep Grutto. De actiegroep voert sinds vorig jaar in enkele tientallen gebieden met evenzovele tellers onderzoek uit naar de mate waarin Grutto's er in slagen hun jongen groot te brengen. De actiegroep bestaat uit vertegenwoordigers van verschillende instanties die zich bezighouden met weidevogelbescherming in Nederland. Het onderzoek wordt uitgevoerd, omdat de Grutto het in diverse regio's in Nederland moeilijk heeft. Nederland heeft een belangrijke verantwoordelijkheid voor Grutto's, omdat ca. 80% van alle broedparen in Nederland broedt.

In de meest onderzochte gebieden werd door vrijwilligers en boeren nestbescherming toegepast. Dat wil zeggen dat de nesten werden gemarkeerd met stokken, zodat de boeren daar met hun werkzaamheden rekening mee konden houden. Op weilanden waar koeien werden geweid, werden zogenaamde nestbeschermers geplaatst. Dat zijn betonijzeren rekjes die verhinderen dat de koeien de nesten kapottrappen. Deze beschermende maatregelen, in combinatie met het relatief late maaien en weiden dit jaar en een relatief gunstig voedselaanbod voor de jonge Grutto's is waarschijnlijk de oorzaak van het goede resultaat van dit jaar.

Het onderzoek bestond uit het inventariseren van het aantal broedparen eind april (circa 1500-2000 broedparen) en het vaststellen van het aantal kuikens eind mei en begin juni. Op dat moment was het meeste te maaien grasland ook daadwerkelijk gemaaid. Deze arbeidsintensieve methode geeft een redelijk betrouwbaar beeld van de jongenaanwas van de Grutto, in tegenstelling tot eenmalige tellingen waarbij de graslanden niet worden betreden of het tellen van groepen Grutto's op de gemaaide graslanden.

Nu de tellingen tot bruikbare gegevens blijken te leiden, zal volgend jaar op nog grotere schaal onderzoek starten, waarvoor nu reeds veel belangstelling bestaat. Immers, de Grutto, de koningin onder de weidevogels, staat de laatste tijd in het middelpunt der belangstelling omdat ze moeilijke tijden lijkt door te maken. Het blijft daarom noodzakelijk nader onderzoek en beschermingsbeleid te blijven uitvoeren. De inzet van zo veel mogelijk boeren is daarbij naar mening van de actiegroep onmisbaar. Daarvan zullen niet alleen de Grutto, maar ook alle andere weidevogels profiteren.

■ Nadere informatie bij Actiegroep Grutto: Otto Vloedgraven, 01820 - 24 500, Dirk Tanger, 023 - 143 080, Aad van Paasen, 030 - 340 777, Maurice Kruk, 071 - 275 190/01820 - 80 899.

In Oekraïne start nieuwe BirdLifepartner

Op 10 april 1994 is in Kiev, in het bijzijn van de Nederlandse landbouwraad en vertegenwoordigers van de Nederlandse en Noorse ambassade en de Oekraïense overheid, een nieuwe BirdLifepartner in Oekraïne opgericht. De 'Ukrainian Union for Bird Conservation' start met een democratisch gekozen bestuur en twee medewerkers. Zij zullen op korte termijn activiteiten ontplooiën voor op wereldschaal met uitsterven bedreigde vogelsoorten die in Oekraïne voorkomen, en belangrijke vogelgebieden die zwak onder druk staan ten gevolge van de economische, industriële en agrarische hervormingen.

Vogelbescherming Nederland heeft bij de totstandkoming van deze BirdLifepartner een belangrijke rol gespeeld en zal de organisatie de komende drie jaar financieel ondersteunen en begeleiden. Het Nederlandse ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij subsidieert Vogelbescherming Nederland in 1994 om de Oekraïense BirdLifepartner te ondersteunen.

Naast de al eerder opgerichte vogelbeschermingsorganisaties in Polen, Roemenië, Bulgarije en Slowakije zal de Oekraïense organisatie een belangrijke partner gaan vormen. De voornamelijk agrarische Oekraïne heeft nog steeds een ongelooflijke rijkdom aan wetlands en uitgestrekte bossen waar een grote variëteit aan plante- en diersoorten voorkomt. Op dit moment heeft Oekraïne een bijzonder rijke avifauna, waaronder belangrijke populaties van helaas op wereldschaal bedreigde vogelsoorten als Roodhalsgans, Zeearend, Grote Trap en Kwartelkoning. Ook van veel soorten die elders in Europa steeds verder achteruitgaan, zoals Ooievaar, Visarend, Balkansperwer en Griel, komen in Oekraïne nog behoorlijke populaties voor.

Zevenentwintig gebieden, die bijelkaar een oppervlakte van 500.000 hectare beslaan, staan op de BirdLifelijst van internationaal belangrijke vogelgebieden. Een lijst overigens die verre van compleet is. Het grootste deel is onbeschermd, terwijl de bedreigingen verontrustend toenemen. Er wordt gevreesd dat de manier waarop de hervormingen plaats zullen hebben, slechte gevolgen zullen hebben voor de natuurwaarden in het algemeen en de vogels in het bijzonder.

De zojuist opgerichte BirdLifepartner zal dan ook haar eerste aandacht richten op een adequate bescherming van zo veel mogelijk belangrijke vogelgebieden. Er zal een complete inventarisatie van deze vogelgebieden en hun bedreigingen worden uitgevoerd. Dat zullen er naar verwachting ruim vijftig zijn. Tegelijkertijd zullen zo veel mogelijk gebieden op korte termijn op grond van nationale en internationale wetten de beschermingsstatus moeten krijgen. Daarnaast zullen actieplannen voor de meest onder druk staande vogelsoorten worden opgesteld en uitgevoerd. De organisatie zal ook activiteiten ontplooiën op het gebied van educatie en publieke bewustwording. Het is de stellige overtuiging van BirdLife dat alleen door maatschappelijke betrokkenheid de bescherming van vogels en natuur kan slagen.

Prijs Groninger 'Vogelbeschermers van het jaar 1993' uitgereikt

Op 15 april 1994 reikte de 'Vereniging Avifauna Groningen' de prijs 'Vogelbeschermers van het jaar 1993' uit. Ditmaal viel de eer te beurt aan de veehouders L. Hoeksema en J. Westerhof uit Lutjegast en de Drogerij 'Oldambt' BV uit Oostwold. De uitreiking vond plaats in het gemeentehuis van de gemeente Grootegast, Hoofdstraat 97 te Grootegast.

'Avifauna Groningen' heeft de prijs in 1991 ingesteld voor inwoners van de provincie Groningen die zich uit eigen beweging verdienstelijk maken op het gebied van vogelbescherming. De prijs wordt in principe ieder jaar uitgereikt en bestaat uit een aquarel vervaardigd door de bekende Groninger vogelschilder en -tekenaar Erik van Ommen.

De prijs is aan de veehouders Hoeksema en Westerhof toegekend vanwege hun verdiensten op het gebied van de weidevogelbescherming. Weidevogels zijn karakteristiek voor Nederland en komen in Groningen nog in aanzienlijke aantallen voor. Helaas nemen die aantallen af, met als belangrijke reden het intensievere graslandbeheer waardoor het aantal jongen steeds kleiner wordt. Bescherming van weidevogels is niet mogelijk zonder hulp van boeren. Hoeksema en Westerhof zijn een voorbeeld van boeren die bereid zijn om op hun bedrijven door middel van nestbescherming en kleine aanpassingen in de bedrijfsvoering, zoals het wat later maaien van weidevogelrijke percelen, de overlevingskans van de nesten te verhogen en daarmee de weidevogelstand op peil te houden.

Zij toonden ook een ruimere interesse, getuige hun deelname aan een ander onderdeel van het project, dat gericht was op het ontwikkelen van natuurvriendelijk perceelsrandenbeheer. Zij slaagden erin op hun bedrijven te zamen drie kilometer aan bloemrijke slootoevers te scheppen.

De Drogerij 'Oldambt' BV kreeg de prijs voor de medewerking aan de bescherming van nesten van stootvogels.

In het Oldambt komen de laatste jaren ten gevolge van de braaklegging en de daarmee gepaard gaande muizenrijkdom grote aantallen stootvogels, met name Grauwe Kiekendieven tot broeden.

De Drogerij 'Oldambt' werkte enthousiast samen met Ben Koks en andere leden van Avifauna Groningen bij het beschermen van deze nesten. De avifaunaleden sporen de nesten op en markeren ze, waarna de drogerij bij haar maaiwerkzaamheden de nesten spaart door gedeelten met lucerne waarin de nesten liggen te laten staan. Daarmee levert ze een belangrijke bijdrage aan de instandhouding van de Grauwe Kiekendief in Groningen en Nederland.

Alle drie de prijswinnaars leverden een bijdrage aan de vogelbescherming door het beschermen van nesten, dat wil zeggen door ervoor te zorgen dat voldoende jongen geboren worden om de populaties van de diverse soorten in stand te houden.

De prijswinnaars zijn bereid daarvoor hun bedrijfsvoering enigszins aan te passen en geven daarmee een praktisch voorbeeld aan collega's. Alle drie zijn ze een voorbeeld van praktische samenwerking tussen vogelbeschermers en (boeren)bedrijven.

Dankzij het boerenbedrijf zijn ze in vroeger tijden in aantal toegenomen, tegenwoordig hebben ze het samen met de boeren moeilijk. Voortgaande intensivering van de bedrijfsvoering maakt dat het aantal weidevogeljongen te klein wordt om de populatie in stand te houden.

L. Hoeksema

Hoeksema is iemand met een open oog voor de problemen van de weidevogels. Hij is ook iemand die duidelijke opvattingen heeft over de natuur in het agrarische gebied, namelijk dat

Van links naar rechts de heren J. Westerhof, J. Leutscher bedrijfsleider van de Grasdrogerij Oldambt, Frans Tijsterman voorzitter van de Vereniging Avifauna Groningen, L. Hoeksema en E.J. Duursema, directeur van de Drogerij bv. Oldambt bij de uitreiking van de prijzen op het gemeentehuis te Grootegast, 15 april 1994. Foto: Nieuwsblad van het Noorden.

boeren daaraan een belangrijke bijdrage moeten en kunnen leveren en dat samenwerking met natuurbeschermers daarbij van pas kan komen. En, niet onbelangrijk, hij is iemand die zijn mening het liefst goed onderbouwd ziet.

Hij was één van de deelnemers aan het onderzoek van de Milieu Federatie Groningen naar het effect van kraaienpredatie op weidevogels. Vanaf 1989 nam hij samen met Westerhof deel aan het project 'Boer en beheer' van Ernst Oosterveld. Daarbij worden de mogelijkheden onderzocht om de bedrijfsvoering zodanig in te richten, dat weidevogelrijke percelen zo veel mogelijk gespaard blijven.

Hoeksema was samen met Westerhof zo enthousiast dat hij ook nog deelnam aan een ander onderdeel van het project, gericht op het ontwikkelen van natuurvriendelijk perceelsrandenbeheer. Kleine aanpassingen in de bedrijfsvoering leverden op beide bedrijven in totaal drie kilometer bloemrijke slootranden op.

Naast genoemde redenen om de prijs aan Hoeksema toe te kennen wil de jury hiermee ook haar erkentelijkheid tot uitdrukking brengen voor het feit dat Hoeksema altijd bereid is zijn ervaringen over te dragen aan anderen. Bovendien is hij in het kader van de landinrichting Lutjegast-Doezum een hartstochtelijk pleitbezorger van de rol van de boer als natuurbeheerder en daarmee van het belang van de natuur op het boerenbedrijf.

J. Westerhof

De vader van Joop Westerhof was een bekende weidevogelliefhebber uit Lutjegast en had al vroeg oog voor de problematiek. Daarom is het niet vreemd dat zijn zoon Joop de fakkel heeft overgenomen en op zijn beurt de weidevogellegels op zijn bedrijf probeert te beschermen. Dat deed hem in 1988 'in handen vallen' van Ernst Oosterveld met zijn project 'Boer en beheer'. Westerhof deed samen met Hoeksema enthousiast mee en zijn 'feeling', te zamen met aanpassingen in de bedrijfsvoering, zoals het geringer bemesten en wat later maaien van de weidevogelpercelen, lijkt een goede mogelijkheid te bieden om de jongenproductie te verhogen en daarmee de weidevogelpopulatie te behouden.

Westerhof was samen met Hoeksema zo enthousiast dat hij ook nog deelnam aan het ontwikkelen van natuurvriendelijk perceelsrandenbeheer. Ten slotte wil de jury haar waardering uitspreken voor het feit dat Westerhof de stap heeft willen zetten om op een praktische manier met de natuurbescherming te willen samenwerken en hoopt dat vele collega's zijn voorbeeld zullen volgen.

Drogerij 'Oldambt' BV

De door de Vereniging Avifauna Groningen ingestelde prijs 'Vogelbescherming van het jaar' is voor 1993 ook toegekend aan de Drogerij 'Oldambt' BV te Oostwold voor het beschermen van in het Oldambt broedende stootvogels als Grauwe, Blauwe en Bruine Kiekendieven en Velduilen.

Dit zijn zeldzame en bedreigde soorten die op de 'Rode Lijst van bedreigde en kwetsbare vogel-

soorten in Nederland' staan. Het Oldambt is voor sommige van deze soorten een belangrijk gebied, getuige het feit dat er in 1993 bijvoorbeeld 27 paren Grauwe Kiekendieven broedden, dat wil zeggen 96% van de Groninger en 75% van de Nederlandse populatie. De vogels foerageren op en rond muizenrijke braakliggende gronden, maar bouwen hun nesten in akkergewassen. Zo is 50% van de nesten van de Grauwe Kiekendief in lucernepercelen te vinden. Deze nesten lopen gevaar om bij het maaien te worden vernield.

Na daar door leden van Avifauna Groningen op te zijn geattendeerd was de Drogerij 'Oldambt' meteen bereid mee te werken aan een oplossing voor dit probleem. Dit resulteerde in een vruchtbare samenwerking, waarbij leden van Avifauna Groningen de nesten opsporen en markeren en de medewerkers van de drogerij ze bij de maaiwerkzaamheden sparen. Sommige medewerkers letten nu zelf op mogelijke nesten.

Met het toekennen van de prijs wil de jury niet alleen de Drogerij 'Oldambt' als bedrijf eren, maar ook de personeelsleden afzonderlijk bedanken voor hun inzet. Ze spreekt de hoop uit dat deze samenwerking ook in de toekomst blijft voortbestaan en dat deze als voorbeeld mag dienen voor andere in de agrarische sector werkzame bedrijven.

Jacht op Wilde Eend en Wintertaling korter

Staatssecretaris Gabor heeft op 11 juli 1994 de jacht op Bunzing, Hermelijn, Goudplevier en Krakeend verboden. Het begin van de jacht op de Wilde Eend en de Wintertaling verschuift respectievelijk van 24 juli naar 15 augustus en van 18 augustus naar 1 september. Het probleem dat de zwaar bedreigde Zomertalingen worden aangezien voor Wintertalingen blijft echter sterk bestaan.

De regeling geeft uitvoering aan een deel van de voornemens die zijn genomen in de Nota Jacht en Wildbeheer.

Ten aanzien van de schadebestrijding door de grondgebruiker wordt in de Jachtwet gesteld dat de grondgebruiker mag jagen op kraaiachtigen, Houtduiven, Konijnen, Vossen en Verwilderde Katten op de door hem gebruikte grond. Voor de periode waarin de jacht is gesloten, kan de staatssecretaris vergunning verlenen voor schadebestrijding.

Biotechnologie en land- en tuinbouw

Het Tijdschrift over Land- en Tuinbouw voor het Onderwijs 'Het Kleine Loo' heeft een speciaal nummer uitgebracht over Biotechnologie en Land- en Tuinbouw. Dit themanummer bevat veel wetenswaardigs over dit veel besproken onderwerp. Wij missen echter wel een visie op de mogelijke gevolgen van de ontwikkelingen voor natuur- en landschap. Het nummer is gratis te bestellen.

Stichting Public Relations Land- en Tuinbouw, postbus 91 430, 2509 EA 's-Gravenhage, 070-347 451. Vraag naar 'Het Kleine Loo' 18 (4) 1992, themanummer Biotechnologie en Land- en Tuinbouw.